

Şeftali

Morfolojik Özellikleri

Habitüs: Yayvan gelişmektedir (en fazla 8 m yükseklikte).

Gövde: Kırmızımtrak gri renktedir. Ana dallar da grimsi koyu kırmızı renktedir.

Dallar:

Obur Dallar: Ağacın yaşlı kısımlarından çıkan kuvvetli büyüyen, boğum araları uzun, gevşek dokulu ve çiçek gözü yapmayan dallardır.

Odun Dalları: Ağacın iskeletini oluşturan dallardır. Üzerinde odun gözleri bulunur. Boğum araları obur dallar kadar olmasa da uzundur.

İyi Meyve Dalları: Dal boyunca boğumlarda üçer göz bulunur. Bunlardan ortadaki ince ve sivri olanı odun gözüdür. Diğerleri çiçek gözüdür.

Kötü Meyve Dalları: Dal boyunca boğumlarda birer çiçek gözü bulunur. Uçtaki göz odun gözüdür.

Karışık Meyve Dalları: Boğumlarda üçlü göz yapıları ya da birer çiçek ya da odun gözünün bulunduğu dallardır.

Gözler:

Odun Gözleri: İnce ve küçüktür. Bol tüylüdür. Sürgün ve yaprak meydana getirirler.

Meyve gözleri: İri, dolgun gözlerdir. Sık tüylüdür. Genel olarak her gözde bir çiçek bulunur, yaprak yeri bulunmaz. Bu gözler odun gözlerine göre daha erken sürer.

Yapraklar: Söğüt yaprağı biçiminde, uzunlukları genişliklerinden çok fazladır. Uzunluk 6-20 cm, genişlik 2.5-6.5 cm arasında değişmektedir. Yaprak ayasının üst yüzü parlak yeşil, alt yüzü grimsi yeşildir. Yaprak kenarları fistolu veya testere dişlidir. Yaprak sapı çeşitlere göre uzun veya kısa, dalla birleştiği yerde ufak kanatlı veya kanatsızdır.

Siğiller: Yaprak sapı üzerinde ya da yaprak ayasının sapla birleştiği kısımda siğiller vardır. Siğil şekilleri ve sayıları çeşitlere göre farklıdır. Bunlar yuvarlak (en fazla 4 adet) ya da böbrek (en fazla 8 adet) şeklindedir. Siğiller örn. May Flower çeşidinde yuvarlak, J.H.Hale'de böbrek şeklindedir. Bazı çeşitlerde hiç bulunmaz.

Çiçekler: - Rosaceae'lerin tipik sayısındadır. 5 çanak, 5 taç, 20 erkek organ ve 1 dişi organ bulunur.

- Şekillerine göre çiçekler 2 tipe ayrılır: Rosaceae (yayvan) (Örn. May Flower) ve Campanula (çan) (Örn. J.H.Hale).

- Taç yaprakların iriliğine göre çiçekler 3 tipe ayrılır. İri taç yapraklı, orta taç yapraklı ve küçük taç yapraklı.

- Taç yapraklar yuvarlak (Rosaceae tipinde) ya da oval (Campanula tipinde) şekildedir.

- Şeftalide çiçek rengi beyazdan koyu pembeye kadar farklı renklerde olabilir.

Meyve: Sert çekirdekli bir meyvedir. Meyve eti (mesokarp) meyvenin yenilen kısmını oluşturur. Beyaz, yeşilimtrak beyaz, sarımtrak beyaz, sarı, portakal sarısı, beyaz ve sarı içerisinde açık ve koyu kırmızı veya morumsu harelidir. Endokarp mantarlaşmış hücrelerden meydana gelmiştir ve serttir. Çekirdekler ete yapışık (et şeftali), yarı yapışık (yarım yarma) ya da etten ayrılmaktadır (yarma). Çekirdeğin içi acıdır.

Döllenme Biyolojisi

-Şeftalide kromozom sayısı $n=8$ 'dir.

-Kültür çeşitleri arasında triploid olanlar yoktur.

-Karşılıklı uyumsuzluk sorunu yoktur.

-Kendine verimlidir. Bununla birlikte bazı çeşitlerde çiçek tozları ya hiç oluşmamakta (Chinese cling) ya da yaşama gücüne çok az çiçek tozu oluşabilmektedir (J.H.Hale, Late Crawford, June Elberta ve Mikado). Bu gibi çeşitler ile bahçe kurarken mutlaka tozlayıcı çeşit bulundurulması gerekmektedir.

-Şeftali çiçekleri homogamdır. Erkek ve dişi gametler aynı zamanda olgunlaşır.

-Sonuç olarak, çiçek tozu oluşumunda sorun bulunan çeşitler dışında dölleme biyolojisi yönünden şeftalide genel olarak tek çeşitle bahçe kurulabilir. Ancak ekonomik olarak çeşit karışımına gidilmesi önerilmelidir.